

B.3 Skilmálar um öflun reglunarafis og uppgjör jöfnunarorku

0. Breytingar frá fyrri útgáfu

Hér er um frumútgáfu að ræða.

1. Inngangur

- 1.1 Skilmálar þessir eru settir á grundvelli raforkulaga nr. 65/2003 með síðari breytingum og reglugerðum nr. 511/2003 um framkvæmd raforkulaga með síðari breytingum, nr. 513/2003 um kerfisstjórnun, nr. 1050/2004 um raforkuviðskipti og mælingar, og nr. 1048/2004 um gæði raforku og afhendingaröryggi.
- 1.2 Skilmálar þessir hafa verið staðfestir af ráðherra sbr. 6 mgr. 9. gr raforkulaga.

2. Skilgreiningar

Eftirfarandi skilgreiningar gilda fyrir skilmála þessa:

- 2.1 *Reglunarafl* er það afl sem Landsnet útvegar til að jafna frávik milli áætlaðrar aflnotkunar og raunverulegrar aflnotkunar í raforkukerfinu í heild.
- 2.2 *Uppreglun* á við þörf fyrir jákvætt reglunarafl, þ.e. það afl sem þarf að bæta inn á kerfið þegar raunnotkun er meiri en áætluð notkun í raforkukerfinu í heild.
- 2.3 *Niðurreglun* á við þörf fyrir neikvætt reglunarafl, þ.e. það afl sem taka þarf út af kerfinu þegar raunnotkun er minni en áætluð notkun í raforkukerfinu í heild.
- 2.4 *Reglunaraflsmarkaður* er innkaupsmarkaður Landsnets fyrir reglunarafl.
- 2.5 *Sölufyrirtæki* er fyrirtæki sem selur raforku eða annast raforkuviðskipti, hvort sem er í heildsölu eða smásölu.
- 2.6 *Vinnslufyrirtæki* er fyrirtæki sem stundar vinnslu á raforku eða hefur fengið virkjunarleyfi.
- 2.7 *Notandi* er sá sem kaupir raforku til eigin nota.
- 2.8 *Uppreglunartilboð* er annað hvort tilboð vinnslufyrirtækis um aukningu í framleiðslu, eða tilboð sölufyrirtækis um minnkun í notkun. Landsnet greiðir viðkomandi fyrirtæki fyrir tilboðið ef það er notað.
- 2.9 *Niðurreglunartilboð* er annað hvort tilboð vinnslufyrirtækis um minnkun í framleiðslu, eða tilboð sölufyrirtækis um aukningu í notkun. Viðkomandi fyrirtæki greiðir Landsneti fyrir tilboðið ef það er notað.

805
34h

Skilmálar:	B3
Útgáfa:	1.0
Dags.:	28.12 2004

- 2.10 *Jöfnunarábyrgðaraðili* er aðili sem hefur gert samning við Landsnet um jöfnunarábyrgð eða verið skilgreindur sem slíkur og ábyrgist að jafnvægi sé milli öflunar raforku, þ.e. raforkuframleiðslu og raforkukaupa annars vegar, og ráðstöfunar, þ.e. sölu og notkunar hins vegar. Vinnslufyrirtæki, sölufyrirtæki, dreifiveitur og Landsnet geta verið jöfnunarábyrgðaraðilar. Jöfnunarábyrgð dreifiveitna og Landsnets nær aðeins til dreifingar- og flutningstapa.
- 2.11 *Jöfnunaráætlun* einstaks jöfnunarábyrgðaraðila skal innihalda tölulegar upplýsingar sem sýna hvernig aðilinn hyggst ná fram jafnvægi í fyrirhuguðum viðskiptum sínum með raforku. Jöfnunaráætlun er gerð fyrir einn dag í senn, klukkustund fyrir klukkustund.
- 2.12 *Áætluð viðskipti* jöfnunarábyrgðaraðila er áætluð kaup hans frá öðrum jöfnunar-ábyrgðaraðilum að frádreginni áætlaðri sölu hans til annarra jöfnunarábyrgðaraðila samkvæmt jöfnunaráætlun.
- 2.13 *Raunveruleg viðskipti* jöfnunarábyrgðaraðila er mæld notkun hans að frádreginni mældri framleiðslu hans. Þetta á við þá notkun og framleiðslu sem jöfnunarábyrgðaraðilinn er jöfnunarábyrgur fyrir. Gildi samkvæmt notkunarferlum koma í stað mældrar notkunar í þeim tilvikum þar sem mælingar liggja ekki fyrir.
- 2.14 *Jöfnunarorka* er mismunur innmataðrar/úttekinnar orku og kaup-/söluskuldbindinga hvers jöfnunarábyrgðaraðila.
- 2.15 *Jöfnunarorkuverð* er markaðsverð á jöfnunarorku. Öll frávik frá áætlun eru gerð upp á jöfnunarorkuverði. Jöfnunarorkuverð er fast fyrir hverja klukkustund.
- 2.16 *Reglunaraflstrygging* nefnist það þegar Landsnet gerir samning við vinnslufyrirtæki um að það bjóði yfir ákveðin tímabil ákveðið lágmark reglunarafls innan tilgreindra afl- og verðmarka á reglunaraflsmarkaðnum. Reglunaraflstrygging tryggir lágmarks framboð á reglunaraflsmarkaði.
- 2.17 *Virkjanasvæði* á hér við hóp virkjana á ábyrgð sama jöfnunarábyrgðaraðila og eru kerfislega staðsettar nálægt hvor annarri og hafa leyfi Landsnets til að bjóða í einu lagi á reglunaraflsmarkaði.
- 2.18 *Varaafl* er það afl sem Landsnet grípur til tímabundið vegna bilunar eða truflunar í flutningskerfinu.

3. Skyldur jöfnunarábyrgðaraðila

- 3.1 Hver jöfnunarábyrgðaraðili ábyrgist gagnvart Landsneti að jafnvægi sé milli öflunar raforku, þ.e. raforkuframleiðslu og raforkukaupa annars vegar, og ráðstöfunar raforku, þ.e. sölu og notkunar hins vegar.
- 3.2 Jöfnunarábyrgðaraðili getur tekið yfir jöfnunarábyrgð annars jöfnunarábyrgðaraðila að fengnu skriflegu samþykki Landsnets. Leita skal samþykkis Landsnets með a.m.k. 10 daga fyrirvara.
- 3.3 Jöfnunarábyrgðaraðilar, aðrir en dreifiveitur og Landsnet, skulu hafa leyfi ráðherra til að stunda raforkuviðskipti. Jöfnunarábyrgðaraðilum, öðrum en Landsneti, ber að gera samning við Landsnet um jöfnunarábyrgð.
- 3.4 Ef samningur milli Landsnets og aðila, sem stundar raforkuviðskipti eða er dreifiveita, hefur ekki verið undirritaður af aðilanum, eða hann hefur ekki framselt jöfnunarábyrgð sína sbr. gr. 3.2, mun Landsnet engu að síður skilgreina hann sem jöfnunarábyrgðaraðila og ber honum að hlíta skilmálum þessum varðandi öll viðskipti sín með raforku.
- 3.5 Í tilvikum þar sem tveir eða fleiri söluaðilar selja til sama viðskiptavinar skulu þeir koma sér saman um hvaða einn aðili ber jöfnunarábyrgð vegna viðskiptanna.

Skilmálar:	B3
Útgáfa:	1.0
Dags.:	28.12 2004

- 3.6 Landsneti er heimilt að fara fram á greiðslutryggingu frá jöfnunarábyrgðaraðila til tryggingar á jöfnunarorkuviðskiptum.

4. Tæknilegar kröfur til seljenda reglunarafis

- 4.1 Virkjanir, sem framleiða reglunarafi, verða að hafa fjarstýranlega framleiðslustýringu hjá Landsneti. Landsnet verður að geta stýrt milliliðalaust upp- og niðurreglun í þessum virkjunum. Vélar í reglunarafisframleiðslu verða að geta hafið framleiðslu eigi síðar en 10 mínútum eftir að Landsnet óskar þess. Landsneti er þó heimilt að gera undantekningu frá þessu kröfum.
- 4.2 Söluþyriræki verða að tryggja að þeir notendur sem eru reiðubúnir til þátttöku í reglunarafismarkaði hafi fjarstýranlega notkun frá Landsneti. Landsnet verður að geta stýrt milliliðalaust upp- og niðurreglun hjá þeim. Notendur sem þetta snertir verða að vera tilbúnir til upp- eða niðurreglunar 10 mínútum eftir að Landsnet óskar þess. Landsneti er þó heimilt að gera undantekningu frá þessum kröfum.

5. Skil tilboða á reglunarafismarkað

- 5.1 Tilboðsgjafi skal vera jöfnunarábyrgðaraðili. Tilboð skal taka til þeirrar framleiðslu og/eða notkunar sem tilboðsgjafinn er jöfnunarábyrgur fyrir. Óheimilt er að fleiri en einn jöfnunarábyrgðaraðili sameinist um eitt tilboð.
- 5.2 Tilboð á reglunarafismarkaði samanstendur af aflmagni fyrir eina eða fleiri klukkustundir á ákveðnu verði.
- 5.3 Tilboðin geta ýmist verið fyrir upp- eða niðurreglun. Tilboðin skulu eiga við ákveðna virkjun, virkjanasvæði eða notanda.
- 5.4 Tilboðsgjafi getur óskað eftir því við Landsnet að boðin sé í einu lagi framleiðsla frá fleiri en einni virkjun hans á reglunarafismarkaði. Samþykki Landsnet það er þessi hópur virkjana skilgreindur sem virkjanasvæði.
- 5.5 Skil tilboða skulu vera á rafrænu formi í gegnum heimasvæði tilboðsgjafa á vefsvæði Landsnets, nema Landsnet taki annað fram.
- 5.6 Skil á reglunarafismarkað skulu vera fyrir kl. 14.00 föstudaginn fyrir þá viku sem fer í hönd, þ.e. frá laugardegi til föstudags. Leiðréttá má tilboð allt fram að kl. 14.00 daginn fyrir hugsanlega notkun reglunarafisins. Ef upp koma rekjanleg tæknileg vandamál við skilin er heimilt að skila tilboði utan þessa frests.
- 5.7 Aflmagn, sem tilboð hljóðar upp á, er fast yfir hverja heila klukkustund. Aflmagn getur breyst frá einni klukkustund til annarrar, þó verðið haldist óbreytt. Lágmarks aflmagn í tilboði skal vera 5MW. Ef þörf gerist getur Landsnet gert undantekningu frá þessu og tilkynnir það þá til þátttakenda reglunarafismarkaðarins. Enn fremur tilkynnir Landsnet sömu aðilum um það ef slík undantekning er ekki lengur í gildi.
- 5.8 Lágmarks gildistími tilboðs er ein klukkustund.
- 5.9 Til að tryggja nægjanlegt framboð á reglunarafismarkaði er Landsneti heimilt að gera samning við vinnsluþyriræki um reglunarafistryggingu.

6. Meðhöndlun tilboða á reglunarafismarkaði

- 6.1 Ef þörf er fyrir uppreglun skal Landsnet fyrst velja lægsta uppreglunartilboð og síðan það næst lægsta og svo koll af kolli þar til þörf er uppfyllt. Ef þörf er fyrir niðurreglun skal

Skilmálar:	B3
Útgáfa:	1.0
Dags.:	28.12 2004

Landsnet velja fyrst hæsta niðurreglunartilboð og síðan það næst hæsta og svo koll af kolli þar til þörf er uppfyllt.

- 6.2 Landsneti er heimilt að hafna tilboði vegna kerfislegra aðstæðna og stofnast engin bótaskylda á hendur Landsneti í slíkum tilvikum.
- 6.3 Landsneti er heimilt að nota hluta þess aflmagns sem boðið er upp á í tilboði. Greiðsla til tilboðsgjafa er í samræmi við það aflmagn sem Landsnet nýtir.
- 6.4 Hafi tilboðsgjafi sent Landsneti tilboð fyrir upp- eða niðurreglun, en stendur síðan ekki við skuldbindingar sínar er til kemur, er hann skaðabótaskyldur gagnvart Landsneti vegna þess kostnaðar sem það kann að valda.
- 6.5 Við sérstakar aðstæður, svo sem þegar fyrirsjáanlegur er með stuttum fyrirvara skortur á reglunarafl í kerfinu, er Landsneti heimilt að hafa samband við vinnslu- eða söluvyrirtæki og biðja þau um að bjóða ákveðið aflmagn til upp- eða niðurreglunar. Viðkomandi tilboð verða meðhöndluð eins og önnur tilboð á reglunaraflsmarkaðnum.
- 6.6 Reglunarafl er ekki gert upp sérstaklega, heldur er mismunur milli áætlunar tilboðsgjafa og mælinga gerður upp sem jöfnunarorka.

7. Skyldur jöfnunarábyrgðaraðila vegna jöfnunarorkuuppgjörs

- 7.1 Jöfnunarábyrgðaraðili skal skila jöfnunaráætlun til Landsnets á því formi sem Landsnet ákveður. Í jöfnunaráætlun skal jöfnunarábyrgðaraðili sýna fram á jafnvægi í fyrirhuguðum viðskiptum sínum með raforku, það er að segja að á hverri klukkustund sé öflun raforku, þ.e. framleiðsla og kaup frá öðrum jöfnunarábyrgðaraðilum, jöfn ráðstöfun raforku, þ.e. notkun og sölu til annarra jöfnunarábyrgðaraðila.
- 7.2 Skil jöfnunaráætlana skulu vera á rafrænu formi í gegnum heimasvæði jöfnunarábyrgðaraðila á vefsvæði Landsnets, nema Landsnet ákveði annað.
- 7.3 Skil jöfnunaráætlanna skulu vera fyrir kl. 14.00 föstudaginn fyrir þá viku sem fer í hönd, þ.e. frá laugardegi til föstudags. Skilað er inn einni áætlun fyrir hvern dag. Leiðrétta má jöfnunaráætlun allt fram að kl. 14.00 daginn fyrir þann dag sem hún gildir fyrir. Ef upp koma rekjanleg tæknileg vandamál við skilin er heimilt að skila jöfnunaráætlun utan þessa frests að fenginni heimild Landsnets.
- 7.4 Landsnet notar þær tölur um heildsöluviðskipti sem fram koma í jöfnunaráætlun sem viðmið fyrir jöfnunarorkureikninga. Það gildir einnig þó jöfnunaráætlunin sé ekki í jafnvægi.
- 7.5 Ef heildsöluviðskiptum samkvæmt jöfnunaráætlunum tveggja aðila ber ekki saman, skal jöfnunaráætlun þess aðilans sem kaupir aðlöguð að jöfnunaráætlun þess sem selur.
- 7.6 Skili jöfnunarábyrgðaraðili ekki inn jöfnunaráætlun fyrir ákveðinn dag er það jafngilt skilum á jöfnunaráætlun með framleiðslu, notkun og heildsöluviðskiptum á 0 MWh/h allar 24 klukkustundirnar.

8. Verðlagning jöfnunarorku

- 8.1 Jöfnunarorkuverð skal vera jafnt hæsta uppreglunartilboði sem er notað ef um uppreglun er að ræða, en lægsta niðurreglunartilboði sem er notað ef um niðurreglun er að ræða. Ef bæði upp og niðurreglun hafa átt sér stað innan sömu klukkustundarinnar er jöfnunarorkuverð sett jafnt hæsta uppreglunarverðinu fyrir klukkustundina. Almennt verður reglunarafl ákveðins tilboðs að vera nýtt í a.m.k. 10 mínútur áður en jöfnunarorkuverð er sett út frá því. Ef ekkert reglunarafl hefur verið notað er

Skilmálar:	B3
Útgáfa:	1.0
Dags.:	28.12 2004

jöfnunarorkuverðið sett sem lægsta verð fyrir reglunarafi til uppreglunar sem fékkst fyrir viðkomandi klukkustund.

- 8.2 Upplýsingar um jöfnunarorkuverð ákveðinnar klukkustundar skulu vera aðgengilegar fyrir jöfnunarábyrgðaraðila hjá Landsneti í seinasta lagi 24 klukkustundum eftir lok hennar. Landsneti er heimilt að gera undantekningar frá þessu ef upp koma tæknileg vandamál þar að lútandi.
- 8.3 Við sérstakar kringumstæður, svo sem í truflanatilvikum, við meiriháttar gagnakerfavandamál, óviðráðanleg ytri atvik ("force majeure") eða aðrar sambærilegar aðstæður sem koma í veg fyrir hefðbundna meðferð reglunarafis og jöfnunarorku mun Landsnet ákveða jöfnunarorkuverð. Landsneti ber að tilkynna um slíkt svo fljótt sem auðið er þegar eðlilegt ástand kemst á aftur.

9. Útreikningur Landsnets á jöfnunarorku

- 9.1 Jöfnunarorka ákveðins jöfnunarábyrgðaraðila er reiknuð fyrir hverja klukkustund og er jöfn meðaltali raunverulegra viðskipta yfir klukkustundina að frádregnum áætluðum viðskiptum.
- 9.2 Við sérstakar kringumstæður, svo sem í truflanatilvikum, vegna meiriháttar gagnakerfavandamála, óviðráðanleg ytri atvika ("force majeure") eða annarra sambærilegra aðstæðna sem koma í veg fyrir hefðbundna meðferð reglunarafis og jöfnunarorku mun Landsnet ákvarða jöfnunarorku hvers jöfnunarábyrgðaraðila eftir bestu getu. Landsneti ber að tilkynna um slíkt svo fljótt sem auðið er þegar eðlilegt ástand kemst á aftur.
- 9.3 Landsnet hefur heimild til að nýta varaafi í truflanatilvikum. Kostnaður sem af slíkri ráðstöfun hlýst skal reiknast inn í jöfnunarorkuverð.

10. Uppgjör jöfnunarorku

- 10.1 Uppgjör jöfnunarorku skal gert mánaðarlega. Landsnet skal senda upplýsingar um greiðsluskyldu eða inneign til aðila í síðasta lagi 20 dögum eftir lok uppgjörstímabils og eindagi reiknings skal vera 10 dögum eftir útgáfudag.
- 10.2 Þóknun Landsnets vegna jöfnunarorkuuppgjörskal tilgreind í gjaldskrá Landsnets.
- 10.3 Frá því að jöfnunarábyrgðaraðili fær reikning fyrir jöfnunarorku frá Landsneti hefur hann 7 daga til að leggja fram athugasemdir vegna hugsanlegrar skekkju í reikningum. Landsnet leiðréttir þá uppgjör ef ástæða er til.
- 10.4 Í janúarmánuði á hverju almanaksári eftir undirritun samnings um jöfnunarábyrgð, skal Landsnet láta jöfnunarábyrgðaraðila í té árlegt reiknisyfirlit fyrir liðið almanaksár sem sýni árlegar leiðréttingar á greiðslum fyrir jöfnunarorku.
- 10.5 Ákvæði almennra skilmála um flutning raforku og kerfisþjónustu eiga við þegar um vanskil er að ræða.

11. Takmörkun ábyrgðar

- 11.1 Landsnet ber aðeins ábyrgð á tjóni sem hlýst af ásetningi eða stórkostlegu gáleysi. Landsnet ber ekki ábyrgð vegna óbeins eða afleidds tjóns, t.d. vegna hagnaðarmissis, afnotamissis og hindrunar jöfnunarábyrgðaraðila eða annarra á að fullnægja ekki skyldu við þriðja aðila.

Skilmálar:	B3
Útgáfa:	1.0
Dags.:	28.12 2004

- 11.2 Landsnet er ekki ábyrg vegna tjóns sem hlýst af rekstrartruflunum eða sem þriðji aðili veldur eða verður fyrir.
- 11.3 Ákvæði almennra skilmála um flutning raforku og kerfisþjónustu varðandi "force majeure" skulu einnig eiga við um öflun reglunarafis og uppgjör jöfnunarorku.

12. Brot á skilmálum

- 12.1 Ef jöfnunarábyrgðaraðili vanrækir skyldur sínar samkvæmt skilmálum þessum eða samningi um jöfnunarábyrgð, er Landsneti heimilt að rifta samningi um jöfnunarábyrgð eða óska eftir að Orkustofnun aðhafist á grundvelli VII. og VIII. kafla raforkulaga.

13. Eftirlit og úrræði

- 13.1 Orkustofnun hefur eftirlit með því að fyrirtæki starfi samkvæmt lögum nr. 65/2003 og fullnægi þeim skilyrðum sem um starfsemina gilda samkvæmt lögum, reglugerðum og skilmálum þessum.
- 13.2 Komi upp ágreiningur um framkvæmd eða túlkun ákvæða skilmála Landsnets skulu aðilar leitast við að leysa þann ágreining.
- 13.3 Komi upp ágreiningur um framkvæmd eða túlkun ákvæða skilmála Landsnets skal í þeim tilvikum þar sem Orkustofnun hefur úrskurðarvald á grundvelli VII. og VIII. kafla raforkulaga leita úrlausnar stofnunarinnar og úrskurðarnefndar raforkumála þar sem það á við. Úrskurði úrskurðarnefndar má vísa til dómstóla skv. 30 gr. VII. kafla raforkulaga.
- 13.4 Heyri úrlausn ágreinings ekki undir Orkustofnun má vísa málinu til úrlausnar Héraðsdóms Reykjavíkur.

14. Tilvísanir og viðaukar

- 14.1 Samningur um jöfnunarábyrgð
- 14.2 Almennir skilmálar um flutning rafmagns og kerfisstjórnun

Skilmálar þessir staðfestir og gilda fyrir tímabilið 1.1. – 31.12. 2005.

F.h. iðnaðarráðherra
28.12. 2004

